UUTISET

Vapolla on yhdeksän ympäristösitoumusta, joista se on jo kuusi toteuttanut. **TOIMITUSJOHTAJA TOMI YLI-KYYNY, VAPO**

PÄIVÄN PUNKTI

Toiseksi paras

Politiikassa on käsite toiseksi paras. Yleensä asioita ei voida ratkaista siten, että ratkaisu olisi paras mahdollinen. Kun käsillä on vain huonoja vaihtoehtoja, on niistä valittava vähiten huono.

Hyvä esimerkki on sote. Siinä ratkaisun perusmalli näyttää selkeältä, mutta itse ratkaisu on kaikkea muuta.

Nykymallissa sotepalvelut järjestää kunta. Jatkossa tämä järjestämisvastuu siirtyy suurille sote-alueille. Vastuu jaetaan leveämmille hartioille.

Hartioilla onkin leveyttä todella paljon, sillä Suomeen jää näitä alueita vain viisi. Suurin näistä, pohjoinen, kattaa puoli Suomea.

Kunkin alueen sisällä pitäisi voida järjestää palvelut siten, että ne kohtelisivat kaikkia samalla tavalla.

Kunnat joutuvat tietysti maksamaan palveluista myös jatkossa, mutta itse palvelut annetaan ylhäältä.

Sotepalvelut on nykyisin järjestetty eri kunnissa eri tavalla. Joissakin kunnissa kuluu näihin tehtäviin enemmän rahaa kuin toisissa. Toisissa ollaan tehokkaampia kuin toisissa. Muutamissa on paljonkin tehokkuutta, mutta vastaavasti paljon sairastavuutta.

Myös kuntien ikärakenne vaikuttaa menoihin. Missä on paljon ikäihmisiä ja sairaita, siellä menotkin ovat suuremmat.

Tulevaisuudessa alueen sisällä kaikki saavat periaatteessa samat palvelut, mutta silti kuntien maksuosuudet ovat erilaiset. Mittarit on pyritty tekemään niin hyviksi kuin se teknokraatti- ja politiikkajärjellä on mahdollista. Politiikassa kuitenkin kaikkia tyydyttäviä ratkaisuja on mahdotonta tehdä. Helpompi olisi neliöidä ympyrä.

Jotkut kunnat voittavat, jotkut häviävät verrattuna nykytilanteeseen. On luonnollista, että kunnissa lasketaan tarkkaan soten kustannuksia.

Suuri kysymys on järjestelmän lakiperusta. Meillä on kunnallinen itsehallinto, mutta sotealue ei ole kunta. Eduskunnan perustuslakivaliokunta joutuu kovan paikan eteen, kun se antaa lausuntonsa esityksestä. Sen pitää päättää, onko esitys perustuslain mukainen. Jos ei ole, vaaditaan vieläkin suurempaa yksimielisyyttä kuin muuten.

Vaikka uudistus on välttämätön, parasta mahdollista ratkaisua ei saada aikaan. Pitää tyytyä toiseksi parhaaseen. Senkin tekeminen on hieno suoritus.

Ja kaikkein vaikeimmat ratkaisut kannattaa valmistella porukalla.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Raakapakasteiden tuonti kiristää leipomokilpailua

Kauppa kasvatti neljässä vuodessa osuuttaan viljatuotteiden hinnasta.

Myymäläleipomoiden lisääntyminen on muuttanut Suomen viljatuotteiden markkinoita viime vuosina rajusti, tuoreessa tutkimuksessa arvioidaan.

Kaupan sisällä toimivat pienleipomot ovat joko leipomoyritysten paistopisteitä tai kauppojen omia.

Osa paistopisteiden käyttämästä pakastetaikinasta tuodaan ulkomailta.

Vuosien 2008 ja 2012 välillä sekä ruokaleipien että raakapakasteiden tuonti kaksinkertaistui.

Tuonnin kasvaessa sekä isot kotimaiset että myös pienleipomot kohtaavat kovenevaa kansainvälistä kilpailua.

Tuonti on yksi syy siihen, että kaupan ja ravintoloiden osuudet viljatuotteiden rahavirroista kasvoivat vuodesta 2008 vuoteen 2012. Niiden osuus vilja- ja leipomotuotteisiin käytetyistä kulutusmenoista nousi 7,3 prosenttiyksikköä.

Eri viljatuoteryhmien hintarakenne

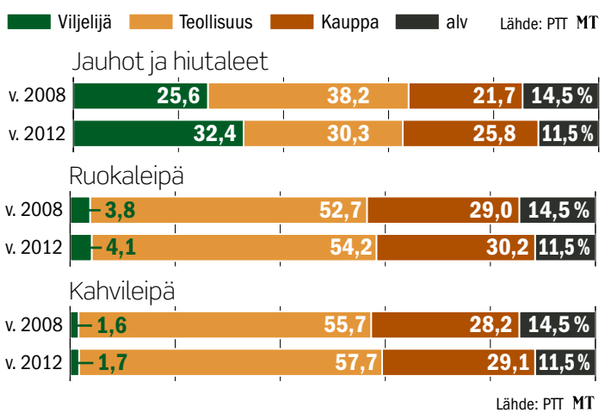

Kaupan sisällä toimivat pienleipomot ovat joko leipomoyritysten paistopisteitä tai kauppojen omia. Osa paistopisteiden käyttämästä pakastetaikinasta tuodaan ulkomailta.

Tuonnin osuus vilja- ja leipomotuotteiden kulutusmenoista kasvoi samaan aikaan 1,4 prosenttiyksikköä.

Kotimainen elintarviketeollisuus menetti vastaavasti omaa osuuttaan 4,5 prosenttiyksikköä ja maatalous 0,1 prosenttiyksikköä.

Viljan hinnan nousu lisäsi sen osuutta

Pellervon taloustutkimuksen, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen ja Kuluttajatutkimuskeskuksen tekemä selvitys pureutuu viljapohjaisten tuotteiden kuluttajahinnan muodostumiseen sekä ketjun eri osien vaikutukseen.

Kokonaisrahavirtojen lisäksi tutkimuksessa on paneuduttu tarkemmin joihinkin tuoteryhmiin. Kuluttajan tuotteesta maksama hinta on jaettu raaka-aineen hintaan sekä jalostuksen, kaupan ja valtion osuuteen.

Kuluttajan viljatuotteista maksamasta hinnasta lähes 30 prosenttia meni toissa vuonna kaupan taskuun. Kauppa kasvatti neljässä vuodessa osuuttaan 1,5 prosenttiyksiköllä.

Teollisuuden osuus pysyi vuosina 2008–2012 ennallaan, vähän yli puolessa.

Viljaraaka-aineen osuus nousi 5,5 prosentista 6,9 prosenttiin.

Taustalla on voimakas hintavaihtelu: esimerkiksi vehnän tuottajahinta oli toissa vuonna keskimäärin kahdeksan prosenttia korkeampi kuin 2008.

Ruokaleivästä viljalle neljän prosentin siivu

Ketjun eri osien osuudet vaihtelevat tuoteryhmittäin.

Matalimman jalostusasteen tuotteissa eli jauhoissa ja hiutaleissa vilja-raaka-aineen osuus nousi neljässä vuodessa 26 prosentista 32:een. Kauppa kasvatti osuutensa 22 prosentista 26:een. Teollisuuden osuus putosi rajusti, 38 prosentista 30:een.

Ruokaleivästä viljalle jäi vuonna 2012 vain neljän prosentin siivu. Teollisuus sai toissa vuonna 54 prosenttia leivän hinnasta ja kauppa 30. Molemmat kasvattivat osuuttaan.

Kaupan osuus kasvaa montaa kautta

Kaupan omien merkkien osuus on kasvanut voimakkaasti tutkimuksen tarkastelujaksolla.

Tutkimuksen mukaan kauppa saa hiukan suuremman osan sekä mylly- että leipomotuotteen kuluttajahinnasta, kun tuote kuuluu kaupan omiin merkkituotteisiin.

Paistopisteiden ja kaupan omien merkkien lisäksi kaupan osuuden kasvua selittävät kaupan muutenkin muuttuneet toimintatavat.

Kauppa on myös elintarvikeketjun suurin työllistäjä, joten 2000-luvun lopun suhteellisesti korkeat palkankorotukset näkyvät osaltaan kaupan ja ravintoloiden osuuden kasvuna.

SATU LEHTONEN

Paistopisteet lisänneet leipomotuotteiden myyntiä

SAMI KARPPINEN

Merja Pöntiö tarkasti keskiviikkona Viitasaaren Lidlin paistopisteessä, vieläkö tuotteita on tiskissä jäljellä.

Osuuskauppa Keskimaan myymälöissä paistopisteet ovat yleistyneet lämpimien leipomotuotteiden suosion myötä. Viitasaaren S-Marketissa paistopiste on toiminut reilut kaksi vuotta.

”Hiljattain laajensimme valikoimaamme ja aloitimme tuotteiden kappalehinnoittelun”, marketpäällikkö **Mika Viitala** kertoo.

Kappalehinnoitteluun siirtyminen tuplasi paistopisteen tuotteiden myynnin.

”Ylivoimaisesti suosituimpia ovat perinteiset riisipiirakat.”

Tällä hetkellä valikoimasta löytyy viisitoista tuotetta, joista kymmenen alkuperämaaksi ilmoitetaan Suomi.

”Raakapakasteet tulevat meille pääasiassa Vaasan ja Fazerin leipomoilta. Lisäksi tarjolla on leivonnaisia, joiden valmistusmaa on Saksa tai Belgia.”

Pakastaminen vaatii investointeja leipomolta

Osuuskauppa Keskimaa pyrkii hankkimaan leipomotuotteita omasta maakunnasta, mutta pakasteiden kohdalla se ei ole useinkaan mahdollista.

”Pakastuslinjasto ja toimiva kylmäketju vaativat investointeja, jotka eivät ole pienemmille toimijoille helppoja toteuttaa,” osuuskaupan hankinnoista vastaava kenttäpäällikkö **Jari Kivimäki** toteaa.

Silloin kun tuote tulee ulkomailta, se myös kerrotaan asiakkaille.

”Esimerkiksi croissant osataan tehdä Ranskassa niin hyvin, että sitä on vaikea kotimaassa haastaa. Mutta viime kädessä päätös kotimaisen suosimisesta on kuluttajalla.”

Viitasaarelainen Raakel Kumpulainen asioi paistopisteellä, kun mieli tekee herkutella.

Nina Leppänen otti riisipiirakat uunista keskiviikkona Viitasaaren S-Marketissa.

Tuotteet heti herkutteluun

Kivimäen mukaan paistopisteet eivät ole merkittävästi muuttaneet leipomotuotteiden kokonaismarkkinoita.

”Paistopisteen tuotteet napataan heti kulutettaviksi, joten perinteisiä leipätuotteita ostetaan entiseen tapaan arkikäyttöön. Ainoastaan kahvileivissä lämpimät leivonnaiset ovat vähentäneet muiden tuotteiden menekkiä.”

Kaupalle paistopiste tarjoaa myös mahdollisuuden testata uusien tuotteiden menekkiä pienin kuluin.

”Tuoteinnovaatioita voidaan tuoda myyntiin esimerkiksi ilman, että niille tarvitsee suunnitella myyntipakkauksia,” Kivimäki perustelee.

Lidlille paistopiste joka myymälään

Myös Lidl Suomi on panostanut vahvasti paistopisteisiin. Tällä hetkellä yrityksellä on Suomessa 143 myymälää, joista jo 135:ssä on paistopiste. Valikoimasta löytyy noin neljäkymmentä erilaista tuotetta, joista osa on kotimaisia ja osa tuodaan muualta Euroopasta.

”Pyrimme rakentamaan paistopisteen kaikkiin myymälöihimme, sillä tuotteet ovat suosittuja ja trendi tuntuu vain voimistuvan,” Lidlin ostojohtaja **Timo Hansio** kertoo.

SAMI KARPPINEN

Lng-terminaaliin tukea 28 miljoonaa Haminassa

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi keskiviikkona Haminan Energialle 28 miljoonaa euroa investointitukea lng-terminaalin (nesteytetty maakaasu) rakentamiseen.

Aiemmin syksyllä investointitukea on saanut kolme lng-hanketta.

Elinkeinoministeri **Jan Vapaavuoren** (kok.) mukaan tuella voidaan käynnistää runsaan 300 miljoonan euron investoinnit nesteytetyn maakaasun terminaaleihin.

”Tavoitteena on rakentaa Suomen rannikolle kattava terminaaliverkosto, joka luo vaihtoehtoisia hankintaväyliä meriliikenteelle ja kaasua käyttävälle teollisuudelle”, Vapaavuori sanoo tiedotteessa.

Haminan Energian syksyllä 2018 valmistuvaksi suunniteltu terminaali koostuisi yhdestä 30 000 kuutiometrin säiliöstä sekä lng:n vastaanottoon, purkamiseen, varastointiin ja toimittamiseen liittyvästä laitteistosta. Terminaalin kautta arvioidaan kulkevan noin 118 000 tonnia kaasua vuosittain.

Lng korvaisi teollisuudessa pääosin nykyistä maakaasun käyttöä, meriliikenteessä polttoöljyä ja tieliikenteessä bensiiniä ja dieseliä.

Valtion budjetissa on tälle vuodelle varattu 123 miljoonan euron valtuus lng-terminaalien investointitukea varten.

Jo syyskuussa ministeriö myönsi yhteensä 65 miljoonaa euroa tukea kolmelle hankkeelle, jotka ovat Mangan terminaali Tornioon, Skangassin Poriin ja Agan Raumalle.

Valtuudesta on käyttämättä noin 30 miljoonaa euroa. Ministeriössä on käsiteltävänä vielä kolme tukihakemusta.

JUHA KAIHLANEN

Vapo saavuttanut ympäristötavoitteensa

Vapo sanoo saavuttaneensa lupaamansa ympäristöohjelman sitoumukset tänä vuonna.

”Vapolla on kaikkiaan yhdeksän ympäristösitoumusta, joista se on jo kuusi toteuttanut. Loput kolme tavoitetta yhtiö pyrkii saavuttamaan asetetussa aikataulussa”, Vapon toimitusjohtaja **Tomi Yli-Kyyny** sanoi yhtiön järjestämässä seminaarissa keskiviikkona Helsingissä.

Ympäristöohjelma on maksanut yhtiölle tähän mennessä 30 miljoonaa euroa.

Kolmen vuoden aikana Vapo on siirtänyt tuotantosuonsa parhaan käyttökelpoisen teknologian (BAT eli Best Available Technology) piiriin. Yli-Kyynyn mukaan tämä on tarkoittanut 60 uutta pintavalutuskenttää sekä 40 uutta kosteikkoaluetta.

Tuotantoalueiden vedenlaatua seurataan jatkuvatoimisin mittarein, joita on asennettu 31 kohteeseen ympäri Suomea. Mittareista 18 on jo käyttöönotettu ja ne mittaavat vedenlaatua tunneittain. Mittauspalvelu ostetaan Metso Automationilta.

Turveyrittäjät tarkastavat vesiensuojelurakenteiden kunnon kahden viikon välein, Yli-Kyyny kertoi.

JUHA KAIHLANEN

STM:ltä poikkeuslupia maakuntasairaaloille

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on myöntänyt poikkeusluvan kahdeksalle perusterveydenhuollon päivystysyksikölle ja neljälle synnytyssairaalalle.

Uuden päivystysasetuksen mukaan ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys tulee ensi vuodesta alkaen järjestää yhteispäivystyksenä erikoissairaanhoidon kanssa.

Perusterveydenhuollon päivystysyksiköt sekä sairaalat, joissa on alle tuhat synnytystä vuodessa, tarvitsevat ministeriön myöntämän poikkeusluvan.

Inariin, Kuusamoon, Raumalle, Raaheen, Varkauteen sekä Iisalmeen on myönnetty määräaikainen lupa pelkälle perusterveydenhuollon päivystykselle 1.6.2017 asti.

Lisäksi Kemijärvelle ja Pellolle on myönnetty hakemusten mukaisesti määräaikainen lupa ensi vuoden loppuun. Kolarin kunnalta tullut hakemus on vielä käsiteltävänä.

Kaikissa poikkeusluvan saaneissa kunnissa lupa myönnettiin pitkien etäisyyksien vuoksi.

”Uusilla sote-alueilla pitää olla mahdollisuus arvioida myös päivystyksen kokonaisuutta. Siksi nyt ei ole järkevää purkaa olemassa olevia rakenteita, jotka täyttävät päivystysasetuksen laadulliset tavoitteet”, peruspalveluministeri **Susanna Huovinen** toteaa tiedotteessa.

Pienistä synnytyssairaaloista saavat poikkeusluvan turvin jatkaa Kainuun, Länsi-Pohjan ja Mikkelin keskussairaalat 1.6.2017 asti ja Porvoon sairaala 31.12.2016 asti.

SUVI NIEMI

Pohjalaiset vaativat Kaskisten-rataa kuntoon

Seinäjoen ja Kaskisten välisen junaradan tilaa selvittänyt työryhmä vaatii valtiolta pikaisesti kahdeksan miljoonan euron remonttirahaa rapistuvalle rataosuudelle. Pohjalaisten ratatyöryhmä esitteli tällä viikolla kunnostustarpeita Helsingissä kansanedustajille.

”Mahdollinen raideyhteyden katkeaminen aiheuttaisi korvaamatonta vahinkoa, työpaikkojen menetyksiä ja kilpailun vääristymistä”, työryhmän raportissa todetaan.

Sataman suurin käyttäjä on Metsä Boardin Kaskisten kemihierretehdas, joka vie sataman kautta tuotteitaan maailmalle ja tuo raaka-aineita sinne.

Radan kiireellisin korjaustarve on Seinäjoen ja Koskenkorvan välisellä osuudella. Kunnostaminen on tärkeää Seinäjoen alueelle, koska Kaskisten satama on eteläpohjalaiselle teollisuudelle ja kaupalle lähin yleiseurooppalaiseen TEN-T-luokitukseen päässyt satama.

HANNA LENSU

Tosi, Tempo, Vahva, Tekno ja Tuotto – nimet täysrehua myöten ja hintakin kohdillaan!

atrianauta.fi tai 020 472 7060

AtriaNauta A-Rehu

A-Rahoituksella lisää maksuaikaa

Tarvitsetko maksuaikaa? A-Rahoituksella saat kätevästi joustoa laskujesi maksamiseen. Korko on tällä hetkellä 1,932 %.

ideaalia